

Ko će (na)platiti skretanje Lima

(sa 1. strane)
Načelnik Odeljenja za procenu uticaja na životnu sredinu Ministarstva, Zoran Veljković, objasnio je da je u pitanju ponavljanje javne rasprave koja nije uspešla 15. avgusta prošle godine u Brodarevu „jer je došlo do fizičkog obračuna“. Bezbednosna procena pokazala je da je u pitanju skup visokog rizika i da bi javnu raspravu „trebalo održati u sedištu organizatora, Ministarstva energetike“, dodao je on. I precizirao da postupak oko izdavanja dozvola za hidroelektrane traje već dve i po godine i pitanje je koliko će još da traje“. Do 15. avgusta svi okviri bili su već postavljeni, „a ponavljanje treće faze samo je detalj cele ove priče“, kazao je i naveo da će zaključak o uticaju gradnje ovih elektrana na životnu sredinu doneti Tehnička komisija Ministarstva energetike u roku od 30 dana. Ukoliko se bude držala kriterijuma u čijoj osnovi je nacionalni interes, ova komisija ne bi trebalo da ima težak posao. Studija procene uticaja hidroelektrana na životnu sredinu koju je uradila kompanija Energoprojekt hidroinženjering sadrži dobre i loše strane, ali ih ne vrednuje. Ono što odmah izlazi u prvi plan jesu sledeće činjenice: tok Lima moraće da bude skrenut, potopiće se put Prijepolje-Bijelo Polje u dužini 7,5 kilometara da bi bio izgrađen drugi, neka mesta i ljudi moraće da se rasele, napravi veštački put za ribe, stalno zaštite endemske vrste biljaka i životinja. Jedan od koordinatora lobista za izgradnju hidroelektrana, penzionisani nastavnik geografije u Prijepolju, Ljubiša Vuković, na drugoj strani navodi da bi one trebalo da donesu ekonomski napredak čitavom kraju i povećanje nataliteta. I kaže da bi u oba objekta trebalo da se zaposli oko 50 ljudi, da će to biti ulaganje 145 miliona evra za 58 megavata ukupno, a da o kompaniji investitoru zna da je iz Kanade i da radi po svetu. U priču su se uključile i komšije. Ministarstvo održivog razvoja i turizma Crne Gore 8. januara je zatražilo preko Ambasade Srbije u Podgorici da bude konsultovano o mogućim prekograničnim uticajima izgradnje HE Brodarevo 1 i 2 na Limu prema važećoj Konvenciji o proceni uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu - Espoo, čije su potpisnice obe države.

INTERVJU Direktor UPS Dragoljub Rajić o poslovnoj klimi u 2012. i očekivanjima u novoj godini (I deo)

Privreda u očekivanju rasterećenja

Prioriteti su, između ostalog, promena Zakona o radu i giljotina propisa u sektoru trgovine, ističe Rajić

Dobriša Soleša

Beograd

Za većinu preduzetnika prošla godina je bila period početka rasplesa, odnosno opredeljivanja „biti, ili ne biti“, odnosno nastaviti po starom, ili ugasiti deo poslova i krenuti nekim kakvim-takvim razvojnim tempom. U burnim vremenima za privredu ni očekivanja za 2013. nisu spektakularno bolja, barem što se tiče stručnih prognoza o ključnim makroekonomskim kretanjima. O tome za „Privredni pregled“ govori Dragoljub Rajić, direktor Unije poslodavaca Srbije (UPS).

Kada bi postojao kantar na koji bi, s jedne strane, stavili najpozitivnije mere, a s druge najgore mere vlade, kako bi to izgledalo iz ugla poslovne klime i položaja preduzetnika?

Čitava 2012. se može podeliti na dva dela, prvi u kojem nije bilo značajnih poboljšanja poslovnog ambijenta, i drugi u kojem je novoformirano veće Specijalno sudu odlučiti da li ostaje u pritvoru ili ne, kao i njegov sin Marko i još petoro njihovih saradnika koji se sumnjiče za izvlačenje novca iz putarskih preduzeća. Krivično vanpretno veće tom prilikom razmotriće i stav tužilaštva za organizovani kriminal. Shodno Zakoniku o krivičnom postupku (ZKP) sud može da odluči da im se pritvor produži do najviše još

Rajić: Uspeh će biti ako u 2013. ne bude bilo daljeg pada zaposlenosti

obim reforme propisa, koji regulišu poslovanje, bio je veći nego sve dosadašnje promene propisa u cilju poboljšanja poslovne klime od 2000. godine do avgusta 2012.

Koji su predlozi usvojeni iz paketa mera za izlazak iz krize koje su predložili UPS i sindikat Nezavisnost?

Ministarstvo privrede i finansija prihvatilo je značajan deo predloga UPS-a za poboljšanje privrednog ambijenta i razvoj privrede koje je, kroz zajedničku platformu podržao i Sindikat „Nezavisnost“. Prihvaćene su brojne promene

među kojima su ukidanje firmarine za sve preduzetnike i mala preduzeća, te uvođenje limita za visine firmarina za srednja i velika preduzeća. Takođe su ukinute takse za reklamne panoje, fiskalne kase zanatlijama... Ukidanjem tih kasa obustavljeno je i plaćanje GPS takse. Mislim da će pozitivne efekte dati nov sistem plaćanja PDV-a po realizaciji za sva preduzeća čiji je godišnji promet do pet miliona dinara, kao i povećanje cenzusa za ulazak u PDV na osam miliona dinara. Kao što smo dugi niz godina ukazivali, bolje je da PDV u građevinarstvu plaća in-

vektor, što je konačno usvojeno. Ukinuto je da inspekcija zatvara lokale zbog neizdavanja fiskalnog računa. Takođe je ukinut muzički dinar za zanatlije i preduzetnike, a u 2013. se uvode ograničenja za iznose koji se naplaćuju ugostiteljima i trgovcima. Na listi dobrih poteza ocenio bih još usvajanje predloga za promenu Zakona o javnim nabavkama.

Kako ocenjujete novine u skraćivanju rokova plaćanja? Šta bi još bilo potrebno korigovati u cilju podsticanja poslovanja?

Dobro je što se ide ka tome da se uvede red u rokove plaćanja mada će privredi trebati još jedan period prilagođavanja zbog toga što su dugovanja velika, a promet zbog pada kupovne moći građana sve niži. Međutim, ni vremena koja dolaze nisu mnogo naklonjena privrednicima, a treba još mnogo toga da se menja. Prioriteti su još promena Zakona o radu, skraćivanje rokova i birokratskih procedura za izdavanje građevinskih dozvola, smanjenje sudskih taksi za privredu, smanjenje procedura i troškova primene Zakona o hemikalijama i sprovođenje jedne svojevrsne „giljotine propisa“ u sektoru trgovine, gde još postoje brojne i suviše administrativne procedure i troškovi.

Može li poslodavački i preduzetnički sektor da bude ventil novog zapošljavanja, imajući u vidu ogroman gubitak radnih mesta u prethodnom periodu?

Imajući u vidu da privreda pati od hroničnog nedostatka povoljnih izvora finansiranja i da je kupovna moć za 30 odsto manja nego 2008. uspeh će biti ako u 2013. ne bude bilo daljeg pada zaposlenosti i ako se prilike koliko-toliko stabilizuju. Uz povoljne izvore finansiranja i nastavak rasterećenja privrede, sa reformom Zakona o radu i postepenim smanjenjem visine poreza i doprinosa na zarade, privreda bi u 2014. verovatno mogla da uveća zaposlenost.

(Nastavak u sutrašnjem broju)

Sutra o produženju pritvora za Miškovića

Beograd

Vlasniku „Delta holdinga“ Miroslavu Miškoviću pritvor od 30 dana ističe sutra, kada će krivično vanpretno veće Specijalnog suda odlučiti da li ostaje u pritvoru ili ne, kao i njegov sin Marko i još petoro njihovih saradnika koji se sumnjiče za izvlačenje novca iz putarskih preduzeća. Krivično vanpretno veće tom prilikom razmotriće i stav tužilaštva za organizovani kriminal. Shodno Zakoniku o krivičnom postupku (ZKP) sud može da odluči da im se pritvor produži do najviše još

dva meseca, a može i da im ga zameni kućnim pritvorom uz elektronski nadzor, ili da im dozvoli odbranu sa slobode eventualno uz zaštitne mere, kakve su zabrana napuštanja boravišta ili oduzimanje pasoša. Ukoliko im produži pritvor i ako i po isteku ukupno tri meseca ostanu iza rešetaka, ZKP predviđa da o daljem produženju pritvora odlučuje Apelacioni sud u Beogradu, sve do podizanja optužnice koja u tom slučaju mora da usledi u roku od šest meseci od pritvaranja osumnjičenih. Tanjug

Miladin Ševarlić, profesor Poljoprivrednog fakulteta u Beogradu

Nestale 283 zadruge

Lidija Čočaj

Beograd

(sa 1. strane)

Treći problem ovog sektora je imovina koja je bez naknade od 1953. do danas oduzeta od zadrugnog sektora, a njena vrednost dostiže oko dve milijarde evra. Posebno zabrinjava da u postupku iznuđene restitucije imovine verskih institucija i naslednicima fizičkih lica kojima je imovina oduzimana posle Drugog svetskog rata nije bilo političke volje i odgovornosti da se izvrši restitucija imovine zemljoradničkih i drugih zadruga što je u proteklih 60 godina oduzeta bez naknade i privatizovana. Da li vlast u Srbiji treba da čeka da naš zadrugni sektor vraća svoju imovinu preko Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu?

„Ševarlić podseća i na jedan pravni nonsens, odnosno na to da je samo samo po osnovu jednog dopisa tadašnje državne sekretarke Ministarstva privrede zabranjeno uknjižavanje zadrugne svojine, čak i kada su zadruge imale sudsku rešenja da su tu imovinu stekle poslovanjem zadrugara i zadruga. Da nezakonitost bude još veća u pojedinim opštinskim službama čak su isknjižavali imovinu upisanu kao zadrugna svojina i preknjižavali je ponovo u društvenu svojinu bez ikakvog pravnog osnova. To je pokazatelj kršenja pravnih postulata u bilo kojoj državi“, ocenjuje Ševarlić.

Podsećajući na to da u proteklih šest decenija nije obavljena re-

druge kao trajno rešenje, objašnjava Ševarlić.

Veoma je dobro što je Predlog zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju zadruga konačno izjednačio sa registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima i poljoprivrednim preduzećima u pogledu korišćenja mera agrarne politike, jer zadruge doprinose suzbijanju sive ekonomije koja samo u

sektoru poljoprivrede godišnje umanjuje budžetski prihod po osnovu PDV-a za oko 160 miliona evra. Time bi se iz sopstvenih budžetskih prihoda poljoprivrede, agrarni budžet mogao uvećati za više od 50 odsto. Krajnje je vreme da ova vlada pokaže minimum političke volje koja je nedostajala svim prethodnim vladama i pospeši osnivanje novih pre svega specijalizovanih i nacionalnih zadruga koje u uslovima ekonomske krize pokazuju najveći mogući stepen održivosti. Primera radi, samo 300 najvećih zadrugnih sistema u svetu u periodu između kriznih 2008. i 2010. godine ostvarile su porast ukupnog prihoda za više od 45 odsto, čime ne može da se pohvali nijedan drugi sektor privređivanja u svetskoj ekonomiji“, ocenjuje Ševarlić i ističe da bi se regulisanjem ovih pitanja Srbija konačno vratila na put izvornog zadrugarstva na kome je bila još 1985. godine kada je Glavni savez srpskih zemljoradničkih zadruga bio jedan od 11 osnivača Međunarodnog zadrugnog saveza u Londonu.

Šeik Al Nahjan u Beogradu se sastao sa srpskim državnim vrhom

Unapređenje saradnje sa UAE

Beograd

Princ prestolonaslednik Ujedinjenih Arapskih Emirata (UAE) šeik Muhamed bin Zajed al Nahjan sastao se juče u Beogradu sa najvišim srpskim zvaničnicima sa kojima je razgovarao o mogućnostima unapređenja i razvoja bilateralnih odnosa Srbije i UAE, saopšteno je iz Kabineta predsednika Republike. Sa šeikom UAE razgovarali su predsednik Srbije Tomislav Nikolić, predsednik Vlade Ivica Dačić, prvi potpredsednik Vlade i ministar odbrane Aleksandar Vučić, potpredsednici Vlade Jovan Krkobabić i Rasim Ljajić i ministar finansija i privrede Mladen Dinkić. Predsednik Nikolić istakao je značaj saradnje između Srbije i UAE, posebno u sferi poljoprivrede, visokih tehnologija i u razvoju odbrambenih tehnologija i specijalizovane industrije. Tokom razgovora visokih delegacija posebno su istaknute perspektive unapređenja ekonomskih odnosa između Srbije i UAE, kao i uspostavljanje sveobuhvatne sarad-

nje u okviru realizacije najavljenih zajedničkih projekata. Dolazak šeika Al Nahjana je uzvratna poseta Srbiji pošto je prvi potpredsednik Vlade i ministar odbrane Aleksandar Vučić, zajedno sa ministrom finansija Dinkićem, prošle jeseni boravio u Ujedinjenim Arapskim Emiratom. Očekivalo se da se tokom jučerašnje posete Al Nahjana konkretizuje tada dogovorena saradnja u oblasti vojne industrije, kao i oblasti poljoprivrede, o čemu je potpisan i memorandum. Prema ranijim najavama, Srbija namerava da u saradnji s UAE razvije tri tipa školskih i borbenih aviona, kao i protivoklopnu raketu velikog dometa. Memorandum o saradnji u oblasti agrara predviđao je zajednička ulaganja u 10 poljoprivrednih gazdinstava u Srbiji koja su trenutno u državnom vlasništvu i investicije u navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta. Dinkić je najavio i da će u Srbiju doći najveća banka u Golfskom zalivu, koja je u vlasništvu šeika. Tanjug, Beta